

עפ"ג 43457/11/19 - מדינת ישראל נגד אברהם סיטרוק

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים

עפ"ג 43457-11-19

לפני כב' השופט רפי כרמל, אב"ד

כב' השופטת שירלי רנר

כב' השופטת חגית מאק-קלמנוביץ

המערערת

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

נגד

המשיב

אברהם סיטרוק

ע"י ב"כ עו"ד פריד

פסק דין

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' סגן הנשיא השופט שמואל הרבסט) מיום

20.5.19 בת"פ 13939-01-18.

כללי

1. המשיב הורשע על יסוד הודאתו בתיווך לסחר בסמים מסוכנים והחזקת סמים לצריכה עצמית. בגזר הדין בוטלה הרשעתו והוא נדון לשל"צ בהיקף של 350 שעות והתחייבות עצמית. הערעור מופנה כנגד אי ההרשעה וקולת העונש.

2. המשיב הועמד לדין עם שניים אחרים. ואלה המעשים: ביום 25.12.17 בשעה 19:00 לערך, בסמוך לקופ"ח מאוחדת בירושלים, מכר המשיב לאחר סם מסוג קנבוס במשקל 9.74 גרם וסם מסוכן מסוג חשיש במשקל של 10.2 גרם תמורת סך של 1,000 ₪, לאחר תיאום מוקדם באמצעות יישומון "טלגרם". בנוסף, בשעה 19:25 באותו היום תיווך המשיב לשניים אחרים סם מסוג קנבוס במשקל 20.35 גרם תמורת סך של 1,000 ₪, כאשר יש כאן פעולת תיאום מוקדמת באמצעות יישומון "טלגרם". באותו היום, סמוך לשעה 19:45, נצפו הנאשמים סמוך לדירת מגורים ברחוב רש"י בירושלים, ובאותה העת החזיק המשיב בכיסו שקית ובה סם מסוכן מסוג חשיש במשקל כולל של 7.14 גרם, וכן בדירה עצמה נמצאו, במקומות שונים, סם מסוכן מסוג חשיש במשקל 637.49 גרם וכן כסף מזומן בסך כולל של 16,970 ₪.

טענות הצדדים

3. המערערת עותרת להרשעת המשיב ולהחמרה בעונשו. לטענתה, בנסיבות הענין העונש שהוטל על המשיב אינו הולם את העבירות שביצע ולא היה מקום לביטול הרשעתו. נטען כי מבית משפט קמא נעלמה העובדה שהמשיב הורשע גם בעבירת סחר בסמים. חומרת העבירות בהן הורשע המשיב אינה מאפשרת לוותר על ההרשעה בנסיבות הענין. עניינו של המשיב אינו שונה מעניינם של נאשמים אחרים, אשר הורשעו בעבירות של עסקאות בסמים. ביטול הרשעת המשיב והטלת עונש כה מקל, כפי שגזר בית משפט קמא, אינה הולמת את שיקולי הגמול ומחטיאה את מטרתה במישור ההרתעה האינדיבידואלית והקולקטיבית. כמו כן, לא הוכחה פגיעה חמורה בשיקום המשיב כתוצאה מהרשעתו, באופן החורג מהפגיעה הנגרמת, מטבע הדברים, לכל מורשע בפלילים. הכלל הוא שאין די בחשש או באפשרות תיאורטית שההרשעה עלולה לפגוע בפרנסתו של הנאשם, אלא יש להניח בסיס ראייתי מוצק לכך. במקרה דנן, מדובר במשיב שטרם רכש השכלה ומקצוע.

4. ב"כ המשיב טען כי ב"כ המערערת שוגה בטענותיה. כתב האישום תוקן, כך שאיחד את אישומים 3 ו- 4, תוך שנמחק אישום 4, ונכתב במקום סחר - תיווך, ולזה הסכימו הצדדים. גם בהכרעת הדין נכתב כי המשיב הורשע בעבירת תיווך לסחר והחזקה לשימוש עצמי (מפנה לעמ' 2 לפרו'). עוד נטען כי מאז פתיחת ההליכים ועד היום, תקופה העולה על שנתיים, ישב המשיב במעצר כחודש ולאחר מכן במעצר בית מלא למשך שלושה חודשים, הוא היה בטיפול במשך שנה וחצי, ושירות המבחן המליץ לסיים את ההליך בעניינו ללא הרשעה ובעונש של "צ". המלצת שירות המבחן ניתנה כשנה לפני גזר הדין, במהלכה המשיך המשיב בטיפול ויש להתחשב בכך. המשיב לא הסתפק בשלוש קבוצות טיפול ייעודיות ומסירת בדיקת שתן, והלך מיוזמתו לטיפול פסיכולוגי פרטני על חשבוננו, הוא התרחק מחברה שולית, בדיקות השתן שמסר הינן נקיות והוא מקבל שבחים על הטיפול שעבר. כל האירועים בוצעו כאשר המשיב היה צעיר מאוד, כבן 20, ובתוך זמן קצר מאוד, כשאחד מבני משפחתו הסית אותו לביצוע העבירות. עוד נטען כי הטענה להיעדר נזק קונקרטי אינה נכונה. לפי פסיקת בית המשפט העליון אין חובה להציג נזק קונקרטי כאשר מדובר בבגיר צעיר, יתרה מזו, במקרה דנן יש נזק קונקרטי ברור. המערער סיים קורס מכונאי רכב וייתכן שהרשעתו תוביל לכך שיישאל רישונו ולא יוכל להתקבל לעבודה במוסך שמסכים להעסיקו. נטען כי נתונים אלה הובאו בפני בית משפט קמא ועמדו ביסוד גזר הדין, ומשכך, אין הצדקה להתערב בו.

תסקיר שירות המבחן

5. מתסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של המשיב עולה כי הינו יליד 1997, רווק, ללא הרשעות קודמות. ביחס לביצוע העבירה, המשיב קיבל אחריות מלאה על מעשיו והביע חרטה. המשיב דיווח על שימוש בסמים מסוג מריחואנה וחבירה לחברה שולית מאז גיל 18. שירות המבחן העריך כי מדובר בצעיר בעל מערכת ערכים נורמטיבית ובעל שאיפה לניהול אורח חיים תקין. הוא שולב בקבוצות טיפוליות שונות במשך כשנה וחצי, שיתף פעולה, גילה רצינות ומחויבות רבה ומסר בדיקות קבועות לאיתור סם שהעידו על ניקיונו מסמים לאורך זמן. כמו כן, דווח כי הוא מטופל ע"י פסיכולוג באופן פרטי. שירות המבחן התרשם כי המשיב עבר תהליך חיובי של שינוי ולא התרשם כי יש צורך בהמשך מענה טיפולי עבורו. הומלץ על של"צ בהיקף של 350 שעות. באשר להרשעה, המשיב מסר כי הוצעו לו עבודות בתחום החינוך בבתי ספר יסודי במגזר החרדי, הדורשות העדר עבר פלילי, וכן בתפקידים מסוימים בתחום המכונאות, הכוללים עבודה עם משרד הרישוי, נדרש העדר עבר פלילי. שירות המבחן התרשם כי נוכח ההליך הטיפולי המשמעותי שעבר המשיב, פחתה רמת הסיכון להישנות עבירות דומות וכיום הוא מצליח לגלות יציבות תעסוקתית ואישית, ועל כן, המליץ להימנע מהרשעתו.

דין

6. הכלל הוא כי משהוכחה אשמת נאשם בביצוע עבירה, יש להרשיעו. יחד עם זאת, ניתן להימנע מהרשעה או לבטלה במקרים חריגים, בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה. ביסוד ההחלטה שלא להרשיע נאשם עומדים בעיקרם שיקולים שעניינם בשיקום הנאשם וכשמדובר בסוג עבירה שמאפשר לוותר על הרשעה בלי לפגוע בשיקולי הענישה האחרים (ר': ע"פ 3301/06 **יעקב ביטי נ' מדינת ישראל** (2006); ע"פ 2083/96 **כתב נגד מדינת ישראל**, פ"ד נב(3) 337 (1997)).

במקרה דנן, המשיב הורשע בתיווך לסחר ובהחזקת סמים, ולא בעבירת סחר. העבירות בהן הורשע הינן חמורות, הן מאפשרות את התפשטות הסמים בחברה ויש להרתיע עבריינים מפני ביצוען. עם זאת, מהותה של העבירה במקרה דנן (תיווך) וכמות הסם וסוגו - אינם מן החמורים, באופן המצמצם את מידת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים. כמו כן, במקרה דנן, רב משקלו של האינטרס השיקומי. מדובר במי שביצע את העבירות כשהיה כבן 20 בלבד ובמהלך פרק זמן קצר. לפני כן, לא נרשמו לחובתו הרשעות קודמות, וגם לאחר מכן, במשך כשנה וחצי, לא נפתחו נגדו הליכים נוספים. הוא קיבל אחריות על מעשיו, הביע חרטה ונרתם להליך טיפולי ממושך אותו צלח באופן מיטבי ושמר על ניקיון מסמים במשך זמן רב. מדובר בצעיר שלראשונה משקם את חייו, דבק במסלול השיקומי ומגלה יציבות תעסוקתית. לפיכך, במקרה דנן, יש להעדיף את האינטרס השיקומי ואין מקום להתערב בהחלטת בית משפט קמא, לפיה סוג העבירה בנסיבותיה המיוחדות מאפשר לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע בשיקולי הענישה האחרים באופן מהותי. באשר לערעור על קולת העונש, על המשיב הוטל עונש מוחשי ומשמעותי של צו של"צ בהיקף נרחב שיש בו כדי לבטא את ההרתעה הנדרשת ולאפשר למשיב להמשיך בשינוי החיובי בו החל. בנסיבות דנן, העונש שהוטל מקובל עלינו ולא מצאנו מקום להתערב בו.

אשר-על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, כ"ט טבת תש"פ, 26 ינואר 2020, במעמד ב"כ המערערת, ב"כ המשיב והמשיב בעצמו.

חגית מאק-קלמנוביץ, שופטת

שירלי רנר, שופטת

רפי כרמל, שופט, אב"ד